Noomerai sen 10 mynge. *Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!*

Buriaad-Mongoloi ҮNEN

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazeeta

№ 286 (2319)
1937 onoi
DEKAABRIIN
15
SEREDAA

14-xi silee garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

Bultadaa hungaltada jirebe

Arzaam 12 (Goorьkiiin mo-ѕo), Ygleenei 6 çaasta hunguuliin uçaastaguudai yydenyyd allşadaa urixaar ugtan neegdebe.

Hungagşad eehediingee xyndete grazdaan ujalgii gyiseldyylxii ton xyxiyyteinyyd ebtei emxiteigeer jabanad. Noovii Ysaad geze tosxondo çaas xaxad soo minga xaxad hungagşad duunuudaa ygebe. Xaxad çaas soo byxii rajoo dotoroo bygede hungagşad xaxad xubiиь şaxuu—minga garan xynyyd duunudaa ygebe. Zantaatinskiin huguuliin uçaastagai hungagşa ygleenei 10 çaasta duunuuda ygeze dyyrgebe. Xojor ybeşe xynyydhee bişenь bultada hungaltada jirebe.

(TASS).

Taşkeent goorodoi hungagşadai miiting deere 1937 onoi dekaabriin 9-nei yder nyxer L. M. KAGANOOVIÇIIN xelehen yge

Nyxedyyd! Bi gurbadaxiaa Taşkeent jerebeb. Teed, tyryyşiin jirelge ba mynee ene jirelge xojoroi xoorondo jamar jixe ilgaa baina geeşeb? Tiixede graзdaan dainai zilnyyd, handaral, ylesxelen ba xyite noitonoi zilnyyd, tiixe yjedesoveed zasagai yşee hulaxan ba basmaaçinuudai yşee aaşalaza balgaa, ilangajaa ende, urdiin Tyrkestaanda sagaangvaardiiinxid ba interveentnyydei ylegdelnyydii eseslen ilaxiin tylee ba soveed zasagii bexizyylxiin tylee temesehen temeselei zilnyyd baigaa belei Tiixede, bi taanartai xamta xaan zasagai kolooni baihan—Tyrkestaanda zalun soveed respyyblikiin huuri tabixa jabuulgii, paarti ba praviiteiьstviin daalgabariaar, jabuulxa uşartai boihon baigaab. Egeel iimehee bi bolbol Yzbeegel soveed respyyblikiin stoliica—Taşkeentda ballotiirovaluulxa eeriingee zybşeerelii bajartaigaar ygehen bainab, bi bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadta miniii kandidatuurii debzyylze, namda yzyylhen xyndiin tylee, deede naidabariin tylee, nyxed hungagşad, taanarta eeriingee ynen bolьşeviig amarşalalgii xyrgeneb. **(Nerjeme aplodismeentnuud „uraa" xaşxaraldaan).**

Tiixe yjedeş ba tereenei udaadaxi zilnyydteş bi xadaa, bolьşeviig byridel adali, manai aguu jixe ilagdaşagyi Leenin—Staalinai paartiin geşyyndel ba ynen xybyyndel, eeriingee xydelmeriii jabuulhan baigab. (Nerjeme aplodismeentnuud). Nyxedyyd, xerbee manai xydelmeriiin aşa yretei baiza baigaa xadanь, eneegeer bidener bolbol gansal eehediingee şanarta bişe, manai paartiin poliitikiin zyb baihan jabadalda, tereenei aguu jixe udaridaxii xysende—Centraalьna Komiteedta ba azalşanai aguu jixe bagşa ba voozdь—manai inag Staalinda ujalgataibdi. **(Ovaaca, nyxer Staaliniii xyndelhen „uraa" xaşxaraldaan).** Egeel iimehee partiijna bişe xydelmerişen ba azalşadtai komuniistnuudai bloog, sojuuz baiguulza debzyylhen, Verxoovno Soveedai deputaaduudai byxii kandidatuuranuud bolbol raangiin ilgaagyi, tuşaal zergiin ilgaagyi, xamaagyi adali ynetei xynyyd, adalii şuxalanuud baina. Tedeenei yneteinь jyyb gexede, tede kandidaaduud aradai intereesyydte xizaargyi ynen sexe, bolьşeviig paartiiin şugam ba politikodo ynen baixii partiijna xadaa partiijna bişenyydtei xamta tedende naidana.

Delxei deere olon le paarti baidag, teed manai paarti şingi iime paartiii xyn tyreltenei tyyxe medeegyi baihan ba medeeşgyi baina. Ene xadaa magtaxa magtaal bişe, xarin Leenin—Staalinai aldarta tug doro manai paartiin temesehen temeselei aroaad zileer elirxeilegden garhan bodoto tyyxete ynen uşar myn. (Nerjeme aplodismeentnuud).

Bodoto baidal deeree xezeedeş jabuulagdadaggyi, olon jyyme naidaalhan deklaraacanuudtaigaar hungaltanuudta orodog paartinuud delxei deere olon baidag. Ede paarti nuud bolbol mexe xuurmaglalga ba niuur saxilgaar olon duunuudii abxiin ba aradai intereesyydii ezerxegşe byleg bankiirnuud, fabrikaantnuud ba zavoodçiguudai medelde oruuldiin tulada, gansal hunguuliiin kampaaniiin yder nyydte oloniite teeşe xandaeşodog baina. Bi xadaa, faşiistnuud şingi, iime mexeşed ba eyyligyyd tuxai xelenegyib. Jamarş haa kapitaliis oronuudta byrzyaazna poliitiguud bolbol arad xadaa bygedeniitiin, sexe, tegşe ba niuusa duu ygelgii olozo, „ezen" bolşoxo baina geze batalan xeledeg. Ynendee xadaa, enenь xudal baidag ba enenь gansal yngiinь xubilgahan mexe baidag. Bodoto deere ede bygedeь bolbol xuurmag, fiilьkinei graamota baiza baidag, jyyb gexede, ton demokratiis byrzyaazna oronoi xydelmerişen, tariaaşan, azalşan bolbol hungaltiin yjede duugaa ygeed le hunguuliiin blylletieenhee bişe jyyşgyi baidag baina.

Byrzyaazna oron byride hungaltanuudta xydelmerişen, tariaaşan ba intelegeeneiin duugaa ygedegş haanь, bodoto deeree faabrikanuudii ba zavooduudii, yiledberiiin byxii bagaza zebsegyydii ezemdedeg ba miniisteerstvenyyd ba praviiteiьstviin poliitikii todorxoilon, tedeniii komaandaldag johotol ezediinь zasagtaa baidag baina. Jamarş haa, yngerxedee ton demokratiis orondo nege xedexen zuugaad jixenyyd milio neernuud, bankiirnuud fabrikaantnuud ba zavoodçiguud bolbol xeden miiioon aradai byxii sydьbaaji, praviiteiьstviin byxii poliitikii todorxoiiedog baina. Myneeder „ezen" xebertei duugaa ygedeg ba ygleederiinь bolxodo johoto ezen—fabrikaant—tereeniii gudamzada xajadag ba xydelmerigyidelgede, guiranşalalgada oruuldag baina, iime xadaa ene jamar ezen geeşeb? Ylesxelen, xyite noitondo ba yxelde oruulagdaad baixada eeriingee ygleedereigee yderte halganan baidag iime jamar „ezen" geeşeb?

Jamarş haa byrzyaazna oronoi ede ysloovinuud soo demokratiii baiza xer bolxob? Ygei! Staalin Konstituuca soo todoor xaruulagdahan, manai soveed socialiis demokratiiin onso şanar jyyb gexede, ene xadaa ton ondoo fyndaament deere yndehelegdedeg baina. Manai demokratiiin fyndaament bolbol yiledberiiin xeregsel deere engiin ymsii usadxahan, eksploataatornuudai angiinuudii—kapitaliistnuud ba pomeeçiguudii usadxahan jabadal deere yndehelhen baina.

Socialiis gyrenei garta, manai oronoi azalşa oloniitiin garta faabrikanuud, zavooduud, baankanuud, tipograafinuud baina. Manaida, goorodtoşji, dereebnideşji, xynei xyniii eksploataacalaxa ali bolxo eksploataaeiin sociaalьna yndehe huurinuud usadxagdanxai ba oronoo xytelberilexe xeregte byxii graazdanuudai johotoi tegşe erxetei baixa ysloovi baiguulagdanxai. Ene ynexeer socialiis demokraatiiiji manai arad bolbol eeriingee tyrei bolьşeviig paartiiin xytelberi doro daban olohon baina. Manai paarti bolbol xydelmeriişende, tarlaaşanda, aradta ondoo teehee jiree bişe, tere xadaa, tere aradai dundahaa ba egeel tyryyn aradai ton tyryy angiiin—tereenei avangaardiin dundahaa xydelmerişen angiiin dundahaa urgan garnan baina. **(Aplodismeentnuud).**

Manai paarti bolbol xydelmerişen angitai xamta faabrikanuud deere, zavooduud deere, stanoоguudai, doomennopeeşinyydei, parovoozuudai vagoonuudai xazuuda ba şaaxtnuud, zaboinuud sooguur urgaan baina. Tereenei ynen xybyyd ba basagad bolbol xydelmerişenei podvaalnuud soo, urdiin xuuşan buzagai sagta xydelmerişen ba tariaaşanai tesen yngergehen, erxegyi jabadal ba guiranşalalga soo urgahan, ydenen baina. Kapitalliistnuudii esergyysehen xydelmerişenei zabastoovkanuud soo, geroiiig barrikaadanuud deere, okooponuud soo, pomeeşçiguudii esergyysehen tariaaşanai vostaaninuud soo, xaanta aaşalalganuud ba daralaltanuudta esergyysehen daralagdahan naacanuudai revoliyoonno vostaaninuud soo, aradai byxii daisadtai temesexe eseşegyi şuhatai temesel soo manai paarti bolbol azalşa oloniitii tolgoilon jabaza urgahan, bexizehen ba xatuuzahan baina.

Paarti bolbol eksploataacli usadxara jabadalii, sag yjiin sociaalьna ba nacionaalьna daralaltii usadxaxa jabadalii tuilaa. Sag yjede kylьtyyregyi baidal, yseg bişeg medexegyi baidal, xaranxii baidal ba barga bydyylig baidal usadxagdaa. Paarti bolbol manai geroiiig aradii emxidxeze ba negedxeze, manai Exe oroniii socialiizmai aguu jixe ilaltanuudai yrgen zam deere gargaa. **(„Uraa" xaşxaraldaan, nerjeme aplodismeentnuud).**

Manai paartiin sekreed jamar jyymende bainab, ene xysen xaanahaa garnab geze byrzyaazna bişeeşenyydei, poliitiguudai oilgoxonь berxetei baina. Bişiixan la paarti baidag hen belei, tiin xaanta zasag bolbol eneeni butargaza, tereenei erxim xynyydii kaatargada, Sibiirь, sylelgede, ylgen saazalxa gazar uruu elьgeedeg hen belei. Egeel ene paarti mynee Soveed Sojuuzai zuun dala milioon aradii negedxeze ba delxein byxii oronuudta xeden zuugaad milioon azalşanai inaglal, naidabari ba xyndelelgii xereglen edleze baina. **(Nerjeme aplodismeentnuud).**

Partiijna bişenyyd byxen bolbol gansal bolьşeviig paarti xadaa, daralaltahaa bidenei syleerexe jabadalii xangaa, socialiizmai baiguulaltii xangaa geze eehediingee mederee leer, uxaagaaraa, hanai sedxileeree medene. Tedener bolbol ene xadaa—miniii paarti, miniii Centraalьna Komiteed geeşe, komuniistnuud xadaa—eeriingee byxii nahii, byxii xysii, byxii eneergiii, eeriingee byxii şuhii duhal duhalaaranь aradai zol xubiiin tula ygehen, azalşa aradtai mixa şunaaraa ba jahaaraa barisaldagşad geeşe geze mededeg baina. Manai xysete, aldarta ba aradta inag hanagdaxa bolьşeviiguudai paartiiin xysen ba xysenei gardag e iniinь egeel ende baina. **(Nerjeme aplodismeentnuud, „uraa" xaşxaraldaan).**

Eeriingee byxii baragdaşagyi xysii, eeriingee xysen şadalii, paartida etigedeg eeriingee xizaargyi naidabarii arad ba xydelmerişen angi bolbol byxii azalşan oloniitede ton xyndetei, negel aguu jixe nerede—bolьşeviiguudai ba byxii aradai oiriin, tyrel, inag voozdь—nyxer Staalinai nerede negedxen xaruulna. (Udaan taharşagyi haamnai, xerbee bidenei taanartai xamta metalyrgiis, maşiina byteelgiin, zedei ximiiin zavooduudii bariaagyi haamnai, xerbee tymer zamai traansportii bidenei bexizyyleegyi haa xerbee, eerilngee yiledberi deere byteehen zuugaad mingaad traaktornuud, kombainuud ba avtomobiilьnuudii xydee azaxuida bidenei ygeegyi haa,—manai revoliyyciin tere dabaltanuud ygei xegdehen baiza bolxo hen. Kapitalizmai texerin bodoxo ajuui bidenei urda baixa hen. Faşiis troocko- buxaarintanai şpioonuud, byrzyaazno nacionalliistnuud, manai Exe oronoi predaatelьnuud, imperaliis gyrenyydei xylehenşe noxoinuud, gadaadiin razveedkiin ageentnuud myn eneenii xysehen baina. Teed, manai aradai zol toido, tereenei temeselii bolьşeviiguudai partii ba politikoi ojuunai, diideşegyi xysel zorigoi geeni iime aguu tomo nyxer Staalin xytelberilene (Nerjeme aplodismeentnuud, „uraa" xaşxaraldaan).

Manai arad bolbol daisadii butasoxizo, berxeşelnyyd badutuu dundanuudii ilan dabaza, negedexi ba xojordoxi Staalin tabanzilnyydii hejirlyyleze, xysen tygelder socialiis indyystriii ba delxei deere ton jixe socialiis gazartariaalangii baiguulaa. Mynee, kapitalizmda gederge texerin busaxa jabadal ygei, socialiizm ilaa geze eli boloo. Xojor Staalin tabanzilnyydei rezylьtaadta bidener bolbol manai aguu jixe Exe oronoi oborodo xeregtei ba manai xiii dobtolon alxaxii xysehen, jamarş daisaniii ygei xixiin tula xeregleglexe byxii jyymetei,—bulaltaişji, motoortolşji tymer zamai traansporttaişji, talxa tariaataişji, xiniteişji, sanolooduudtaişji boloobdi. **(Nerjeme aplodismeentnuud, olominganai „uraa").**

Nyxedyyd, bidener bolbol byxii aradta inag, tyryy zergiin teexnikeer xujaglagdahan, ilagdaşagyi, jyynei tylee dailaldaxa baihanaa mededeg. Xydelmerişen-Tariaaşanai aldarta Ulaan Aarnitaibii. (Şinga „Uraa", nerjeme aplodismeentnuud). Zygeer şinenyyd, halnuud jyymetei baixa yşee baga. Mynee manai oronbo balgaa ton gol şuxala jyymengexede,—ene xadaa kylьtyyrnenyyd ba eeriingee aradta ynenşe, urgan xymyyxehen şine, gaixamşag xynyyd bolno. Manai ende iime xynyyd xeden zuu mingaad ba milioon bii geeşe. **(Aplodismeentnuud)**

Bi ysegelder Taşkeentiin kraasnovostooçno zavood deere nege xuuşan xydelmerişen—zeleeznodorooznigtoi uulzaab, tere xadaa eeriingee byliin baidal tuxai namda gyised xeeree. Tereenei nege xybyyniiнь inzeneer— barilgaşa bolonxoi, nygeedenь — teexnig, hamganiiнь—niitiin xydelmeride aktiivna jabadag baina. Nyxedyyd, ene bolbol gansa negen faakt bişe geeşe. Xeden zuu mingaad, milioon xynyydei şine baidal iime baina. Şine xynyyd, şine oron, şine kylьtyyre,—egeel iime jyymeteigeer mynee Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada bidener jirebeodi. Nyxedyyd, iime baixada, entyziaast baixagyi geze jaaxab, manai paartida duralxagyi geze jaaxab, ede ilaltanuudii xen xangaab, socializmai badaraltada bideniii xen asaraab, tereende arad duralxagyi geze jaaxab, aguu jixe Staalinda duralxagyi geze jaaxab! **Udaan zamxaşagyi aplodismeentnuud ba „uraa" xaşxaraldaan).**

Leenin—Staalinai paartiiin nacionaalьna politiklin baidal deerenь jabuulxa jabadal bolbol manai aguu jixe soveed gyrenei xyse şadalii yzegdeeyi deere yrgee. Mynee maiai enle urdanь baihan xoзomdongi nacionaalьna zaxixizaarnuud ygei. Eeriin azyiledberitei, eeriin kolxoozno baiguulaltatai, foorm ooroo nacionaalьna, udxaaraa socialiis—eeriin ilme kylьtyyrete arba negen nacionaalьna sojuuzna respyyolikenyyi baiguulagdahan ba daisadii ailgan hyrlyylxeer ba asalşaxyn tyreltenii bajarluulxaar badaran urgaza baina. Manai byxii nacionaalьna respyyolikenyyd bolbol Soveed Socialiis Respyyolikenyydei Sojuuz geze nerelegdedeg, nege gaixamşag şanga xysende, taharaşagyi nege, xysen tygelder gyrende negedene. **Aplodismeentnuud, „uraa"xaşxaraldaan).**

Yşee hajaxan le Soveed zasagai yndehe huuriin tabigdaza baigaa, tere yjiin Tyrkestaanda egeel tyryyn 1920 ondo jirehen, tere sagaa mynee bi hanaza bainab. Tiixede, Soveed zasagii bexizyylxiin tylee temesexe temesel soo kylьtyyrnegyi baidalii, xaranxii balarii ba jixeren nacionaalьna ximaralii dahaxa xeregtei bolhon baigaa. Staalin Konstituuca soo eeriingee aguu jixe tyxel şaraiji olohon, araduudai taharaşagyi Staalin eb eje bolbol socializmai tylee temesexe temesel soo şin xatuu xydelmeriieer urgan garnan baina. Manai Exe oronoi daisad, tyryyşiin eelzeende faşiistnuud ba tedenei razveedşiguud, troocko—zinoovsjev anai ba rikov—buxaarintanai şpioonuudtai bolbol manai negedngi soveed gyrenii hulad axii oroldono. Teed eneнь bytexegyi! Manai Soveed Sojuuz xysetei ba dabagdaşagyi geze daisad medeg. **(Aplodismeentnuud)** Soveed arad bolbol paarti iin xytelberi doro jabaza, Exe oronoi byxii predaatelьnuudtai, byrzyaazno nacionalistnuudtai, şuhata faşiizmai troocko-buxaarintanai şpioonuudtai xair gangyi temesel xene. Manai aldarta dotoodo xeregei arko naadaixid bolbol arad oloniitiin xysei zorigii xaruulan, aradai buzagai oulai daisadii, faşizmai bejee naimaalhan noxoinuudii ulaa darui eliryylen gargaza ba usadxan halgaza baina. Yzbekistaanda yldeed bainan ba ilalta tygeldereer uragşaa dabxixa jabadalda haad xegşe, socialiizmai byxii daisadii ylegdelgyigeer eesestenь xyrter eliryylen gargaxiin ba usadxan halgaxiin tulada, azalşaniii byri nigtaar negedxexe, tedenei, xiorxo ba neremzetei baixa jabadalii xursadxaxa jabadalda hunguuliiin kampaani tuhalaxa baina.

Biden teeşe şine şpioonuudii elьgeexe baina. Zygeer proletaariiin diktatuuriin xereegşegar bolbol barigdaagyi yşee yleed baihan daisadii xyseze şadaxa ba tedeniii eesestenь xyrter usadxaxa baina geze daisad medeg. Dekaabriiin 12-oi yder Soveed grazdaniiin byxen bolbol eeriingee biylleteenyydii hunguuliiin xairsag soo xeze, aguu jixe, nangin xeregee dyyrgexe baina. Ene xadaa, yngernen zamai dyngyydii, manai orondo socialiizmai temeselei ba ilaltanuudai dyngyydii gargaxa baina. Zygeer gansal dyngyydii bişe. Hungaltiin kampaaniiin jabasa soo ba dekaabriin 12-oi yder oloмilioon oloniite hungagşad bolbol paartiii toiruulan, Soveed zasagii toiruulan eeriingee zergii byri bexteer negedxexe baina, byxii oloniite azalşan bolbol aradai daisadta esergyy, gadaadiin ajuulnuudta esergyy saaşaxi temeselii jabuulxiin tulada eehediingee byxii xysii elsyylene.

(Yrgelzeleinь 2-doxi niuurte)

Aradai xeregte ba Leenin—Staalinai paartiin xeregte esestee xyrter bejee ygehen, erxim xybyyd ba basagadaa buriaad-mongol arad Verxoovno Soveedtaa hungaba

Buriaad-Mongolhoo Sojuuzai Soveedta nyxed S. D. Ignaatьjev ba S. M. Ivanoov; Nacionaalьnostinuudai Soveedta nyxed G. A. Cedeenova, A. S. Moksoojev, N. A. Kyrbaatov, Je. L. Petroov, G. C. Belьgaajev, A. F. Varfolomeejev, G. P. Popoov, V. A. Tkaçoov, D. Ż. Namsaraajeva, D. S. Ciibikov ba M. U. Xaaxalova gegşed deputaadnar bolgogdon hungagdaba

Hungalta hainaar yngerbe

(Telefoonoor abtaba.)

Selenge. Nojoxonoi somonoi Caidamai hunguuliin uçaastagai komiisa hungagşadta, eehediingee grazdaan ujalgii gyisedxeze, SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaradanь byrin ysloovi baiguulhan baina. Caidamai hunguuliiin uçaastagai komiisa bolbol, myn somonoi Bolьşeviig" kolxooz deere baigaa.

Komiisa bolbol eeriingee xydelmeriii zişeete hainaar emxidxeze şadahan baina. Busa kolxoozuudhaa jirehen hungagşadai baikiin tulada 3 tusxai gernyydii tusgaarlan ilgaad, tede gernyydte hungagşadtai eldeb teeme deere xeereldee xexe agitaatornuud baigaa. Uçaastagai hunguuliiin komiisai baigaa gerte (tere gerenь „Bolьşeviig" kolxoozoi klyyb baihan) biliaard, şatar g.m. naadanuud baiba. Myn tereenhee gadana stoloovo, kioosk g.m. ton hainaar emxidxegdenen baina. Klyyb soo dekaabriiin 11-ei ydeşe eldeb kylьtyyrne naada zugaa bolhon baina.

Iigeze hungagşadta ton hain ysloovi baiguulnanai aşaar, xyn byxenei dosoo sengeleg xyxiyyn, bultandaa ton jire duratai ba bajartaigaar jireze hungahan baina. Zaluuşuud dekaabriiin 11-ei ydeşe klyyb soo yrgelze naadaza sengeze xonood, dekaabriiin 12-oi ygleegyyr 6 çaas bolxotoi zerge, duunuudaa ygehen bainad. „Iime xyxiyyn sengeleg sagai xazuudaa jireed baixada, untaadşiji jaaxamnaib naadajii, sengejii" gehen ygenyydii tedener reledeg baiba.

Gadana hunguuliiin uçaastagai komiisiin xydelmerlee hainaar emxidxehenei yreer Nojoxonoi somonoi „Ulaan-Sogoot" „Ulaan-Tug", Leeninei neremzete ba „Bolьşeviig" kolxoozuudai kolxoozniguud ton ebtei emxiteigeer ba eelzee ooçeredь ygeigeer duunuudaa ygehen baina.

Myn aimagai Tamçiin hunguuliiin uçaastagta 850 hungagşadai 750 hungagşadanь dekaabriiin 12-oi yderei 1 çaasta duugaa ygehen baigaa.

Dekaabriiin 12 — manai aguu jixe zol

„Bi zoltoib. Miniii zol dalai mete yrgen ba gynzegei",—geze mynee sexe xelxe erxeteib. Eneende xenş hezeglexegyi. Jyyndeb gexede, zol zargalai aramaadaar anxilhan Exe oronoigoo Verxoovno oorgoniii hungaxa hungaltada bi dekaabriiin 12-oi yder xabaadalsaab. Iixe uşar eneenei urda namda oroidoo toxiooldoogyi. Urdada, 20 zilei saad tee, jamar negen hungaltada xabaadalsaxiin tuxai hanal miniii dosoo tyredeggyi hen. Tiimel xadaa bi mynee bajartai ba xyxiyy bainab. Yseg bişeg xedii hain medexegyi baibaş hungaltada şadal zergeeree beledxeltei jireeb. Basagamni hungaltiin tuxai dyrimii namda oilguulza ygehen baina. Bi mynee 58 nahataib. Gertee xojor bişiixan xyygedii xardag tula tedenereingee bodoogyide hungaad oşoxo gehendee ertelze jirebeb. Gexehee gadana, ene hunguuli bolbol manai SSSR gyrenei azalşadai hanaa sedxileeree negen adali baihaniii xaruulnan baina.

Xandasyy Galsanai—gerei
ezen emegtei.

TAŞKEENT GOORODOI HUNGAGŞADAI MIITING DEERE 1937 ONOI DEKAABRIIN 9-NEI YDER NYXER L. M.KAGANOOVIÇIIN XELEHEN YGE

(1-dexi niuurai yrgelzelel)

Nyxed hungagşad! Paartijn bişenyydei bloog, sojuuz baiguulaza, paartiin debzyylhen kandidaaduudai tylee, jamarş nere zergenyyd ba raanganuudai ilgaagyi byxii kandidaaduudai tylee duugaa ygexii Byxesojuuzna Komuniis bolьşeviiguudai paartiin Centraalьna Komiteed bolbol eeriingee xandalga soogoo byxii hungagşadii uriaalhan baina. Ene xadaa, byxii daisadai syrden a xaar, manai nyxedei bajarlaxaar manai oronoi yşee byri byriş sesegien badaraxiin tyle taanar duugaa ygexe bainat gehen udxatai. Taanar bolbol yşee byri erxim, yşee byri şanga şadaltai baidalai tylee duugaa ygexe bainat. Taanar bolbol xysen tygelder socialiis aradai tylee, aguu jixe Soveed Sojuuzai byxii nacionaalьnostinuudai eb ejiin ba negedelei tylee duugaa ygexe bainat. Taanar bolbol socializmai aguu jixe şine ilaltanuudai tylee duugaa ygexe bainat. (Ebtei ejetei aplodismeentnuud).

Nyxedyyd, Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaad, namda jyyn xabaadaxa bainab gexede, bi bolbol azalşantai, xydelmerişen angitai,—eneenei dundahaa bi garhan geeşeb,—xoişoo barisaagaa byri bexieer texeb bolьşeviig paartiin zergede odoo xyrter temesehen şingieeree, aradai intereesyylei tylee saaşadaa temesexeb geze taanarta ujalga ygeneb. Aplodismeentnuud, şanga „Uraa").

Bi xadaa, eneenhee xoişodoo manai paartiin ynen xybyyn, miniii aguu jixe bagşa nyxer Staalinai ynen ba esestee xyrter bejee ygengi şabi baixab geze taniil baiduulnab. (Udaan zamxarşagyi nerjeme ovaaca. Abiaanuud: „Manai inag Staalin mandatugai).

Staalin Konstituuciin joohoor jabuulagdaxa tyryyşiin hungaltada byxii hungagşadai oygedeeree oşoxo baihanda bide hezeglenegyibdi. Manai oronoi hungaşad 1937 onoi dekaabriiin 12-oi yder Soveed Sojuuzai araduudai negedel ba xyse şadalii manai paartiin aradai oloniitetei xehen xolboogoi taharaşagyi baihii byxii delxeide yşee nege xaruulxa baihanda bide hezeglenegyibdi.

Nyxedyyd, azalşan oloniite, tyryyşiin eelzeende xydelmerişen angi bolbol Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltii staxaanovtanai xydeleenei şine debzelteer mynee temdeglee. Socialiis azaruin byxii halbarinuud deere—şuluu nyyrenei, metalyrgiis, neeftiiin azyiledberinyydte, tymer zamai traansport deere, xydee azaxuida—bidener bolbol eneergi ba şin omogorxoloi şine urasxalii, zergenyydei negedelii, azalai byteesiin yseltii xaranabdi. Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta bolbol manai Soveed Sojuuzii şine ba byri şine deede xemzee de yrgexe baihanda hezeglengyi baiza bolno. Manai aguu jixe arad bolbol eeriingee ilagdaşagyi paartiin xytelberi doro, eeriingee voozdь nyxer Staalinai xytelberi doro komuniizmai aguu jixenyyd şine ilaltanuud teeşe uragşa ba byri uragşaal jabaxa baina! **(Nerjeme ba udaan zamxaşagyi ovaaca, xysete „uraa" zaxaha zaxa xyrter muxarina, Ulaan talamai deere duuldana, Taşkeentiin Ulaan talamai deerehee tunxalalgii xeden arbaad mingan hungagşadai sonosozo baigaa gudamzanuudta damzan duuldana. Nyxer Staaliniii ba bolьşeviig partiii xyndelhen, Staalin Arkoom L. M. Kaganooviçii xyndelhen zamxarşagyi zabiaanuud oros, yzbeeg xelenyyd deere garna).**

B. ABIDIIN.

HYRTE XYSEN

(Dekaabriiin 12-oi temdeg)

Soveed oronoim agaar jaahan ariuum daa,
Selenge myren selgiee zabaraar hebşeelne.
Sylee aradaim hyrteinь jaahan sariuum daa,
Soveed oorganoo hungaxaar bulta ertelne.

Yyrei solbon garaadyi baixadanь, xaranxii,
Uural şaraar uniaartan baixadanь manataad,
Ulaan-Ydemnai yni erte bodonxoi,
Ulabar şara saxilgaan gereleer tolotood.
Xyxiyy haixanaar zyydelen hyniii yngergeeb:
Kommuniizmaa dyyreneer baiguulza gojoor zyydeleeb.
Staalin zamaar saaşanь bidenee xytelxe,
Aldartai bolьşeviiguudta duugai ygexee şamdaab.
Yilcenyyd dyyren hungagşadi xyxiyy hubaraldaad,
Yrgen xysee yzyylen jabaxanь doriuun.
Xybyyd basagad enieelden geşxelne, xytereldeed,
Xygşed, ybeged harxuugaar alxalna, zadariuun.
Haxal sagaan—sedxil dyyren ybeged,
Xysen şanga şiirag zaluu xybyyd,
Hanşag sagaan ezii bolhon xygşed,
Xasar jagaan ildam seber basagad—
Bolьşeviig paartidaa ynen mergeer xytelyyleed,
Bultanai negedhen bloogoo ebtei baiguulaa,
Zorig xatuu geroinuudaa bidener eliryyleed,
Zasagaingaa oorganda elьgeze bainaldi, hungaza.
Aba oronoim xysetelnь jaahan haixam daa,
Ajatai zoxidoor olon aradaa negedyyleed;
Exe oronoim baidal jaahan gojoxom daa,
Enxe taiban azalaa tyrgen xygzyyleed!

D. DAMDINAI.

Ygeeb dyyren duugaa

Xyiten daa zabar ybelei,
Xyxiyyn daa arad SSSR-ei,
Dekaabriiingaa arban xojorto
Doriuun omog bultandaa
Hungaltaa xexee, uçaastagta
Hyrtei xysetei jireel daa.
Ene yder omoguud
Olon milioon araduud
Ezen deede Soveedaa
Ebtei negedeed hungaa.

Aldarta BK (b) Paartidaa
Aguu Staalin bagşadaa
Soveed haixan zasagtaa
Soloto erxim xynyydtee
Ygeeb dyyren duugaa
Ynen zyrxenei ojoorhoo.
Bexizeg, debzeg Soveed!
Badarag seseg halbaraad!
Mandag Staalin bagşamnai!
Mynxezeg jirehen zargalnai!

C. GALSAANOV.

Erxim deediin deputaad

Arban xojor,
Arban xojor—
Dekaabrь hariin yder.
Ugaa jixe,
Uuzam sylee
Soveed oronoim bajar...
Ene yder,
Erte oroi
Minii byxii araduud
Gojo haixan
Gutal xubsahaa
Ymden zargan gojool

Aradai voozdь
Aguu Staalin,—
Aldar xyndiin kandidaad:
Ezen Soveed
Exin gazarai
Erxim deediin deputaad!
Şadalaim xyrxe
Şanga duugaar
Şamdaa duulan bodnom.
Uran yglin
Urin duugaar
Uriaaluulan bainam.

ERXEE EDLEHEN TUXAIGAA

Dekaabriiin 12-oi yder, yg-ta bolxo klyybte orobo. Yyde leenei 5 çaasta Ydiin rajoonoi gernyydei yrxeer utaan orjolon badxaza, sonxonuudaaranь galnuud gilagad geze tolotobo. Ene yjede yilьceer xaraa tahaldangyi xynyyd subaba. Xaa xaana xeereldeen, ende tende bajartai xyxiyygeer enieeldexe şimeen duuldaba. 21-dexi hunguuliiin uçaastagai klyybei yyden tahaldangyi tyr nir gebe. Ene jyynei uriaal dorьboon bolbob gexede, Ydiin rajoonoi 21-dexi uçaastagai graazdanuud Soveed gyrenei Verxoovno oorgondo soloto deputaaduudii hungaxajaa suglarhan baiba. Klyybei xanada voozdьnuudai portreeduud eldeb gojoor şimeetei zeriize xaragdana. Hungaxajaa jirehen nyxedte tusagaar zaal beledxegdeze tende yrgelze myyzeke, pliaaska, naadan bolzo baiba. Ene sengeltiin xydelmeride gyrenei nacionaalьna teaatrai artiistnuud, myzekaantnuud, teaatraalьna-myzekaalьna hurguuliin stydeentner eeriingee hain duraar edibxitei xabaadaba. Gegee orozo baixa yjede olon zonoi dunduur maşiina şeujan jireze, klyybei yydende zogsoxotoi xamta, buural sagaan tolgoitoi exener buugaad, xojor xynde dyngyylen, hungalorozo jireed bygedii azaglan xaraad xelebe:—Bi bolbol 1834 ondo tyrehen beleib. Zuun zilei xugasaa soo jyyş yzehen, jyyş xarahan bi. Sengeleg xyxiyyn baidalii yzeze bainab. Soveed zasag namaiji xyndelze gertemni tusagaar maşiina elьgeeze asarba. Bi jixe bajarlaab. Xaanta xuuliiin yjede xaranxii mananda teerihen erxegyi exener jabahanaa, mynee erxetei boloob. Zuunş gurbatai boloo haa aşa guşadtaa xaba şadalaaraa tuhalxab. 1934 ondo zuu xyreed baixadaa, ogoroodto eldeb janziin ediee tariaa hem! Tere azal deere baigaad fotokaartoçkada orohon dyremni ene,—geze xeleed kaartoçkaa olon zondo xaruulba.—Bi ene yder eeriingee erxim hain aşa guşanadaa Verxoovno Soveedtaa hungaxaa jireeb. Miniii hungahan erxim xybyyd hain xydeleg!—geze xeleheneigee hyyleer yberheen paasportaa gargaza gurban zyhenei biylleteenь abaza konveertalaad, hyyleerenь yyrne oruu xeed, maşiinada huugaad gertee busaba.

Hungalta jixe emxitei, aktivnaar yngerbe. Spiisegte orohon hungagşad bygedeeree jireze, hungaltada xabaadaba.

A. Şadaajev.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Centraalьna hunguuliin komiisiin medeesel

Dekaabriiin 12-to SSSR-ei Verxoovno Soveedta deputaaduudii hungaxa hungalta byxii gyren soomnai boloo.

Hungalta egse ygleenei 6 çaasta exilbe, manai gyrenei arad zon ton aktiivna ba emxitei baihanaa xaruulba.

Ookruguudai hunguuliiin komiisanuudai medeesehenei johoor, xaa xaanagyi 16 çaas xyrter hungagşadai ton olonxinь duugaa ygehen baina.

Hyniiin 12 çaasta hungalta dyyrebe. Uçaastagai ba ookrugai hunguuliiin komiisanuud bolbol Sojuuzai Soveedta ba Nacionaalьnostinuudai Soveedta duugaa ygehenei dyngyydii toolozo exilbe.

Dekaabriiin 13-da hunguuliiin Centraalьna komiisa bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai Sojuuzai Soveedta ba Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungagdahan deputaaduudai tuxai medeeseze şadaxa baina.

Uridşalgiin medeegeer, SSSR-ei gooroduudaar ba mozonuudaar 95 proceenthaa dooşo bişe hungagşad hungaltada xabaadalsahan baina.

Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin Centraalьna Komiisa.

XYLIEEZE JADAA BELEIB

Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin bolzoroi garhan tere yderhee xoişo ene yder —dekaabriiin 12-oi yder xyrter xenei tylee duugaa ygexee ba xaişan geze hungaltiin bolxii xaraxa geze xylieen jadaza baigaab.

Manai Soveed Sojuuzhaa bişe, ondoo tee xaana iime haixan bygedeniitiin duugaa ygelgetei niuusa, tegşe ba sexe hungalta baixab. Gansaxan la manai Soveed Sojuuzada, Leenin—Staalinai paartiin xytelberilze baihan manai Exe orondo iime hungalta bolzo şadaxa baina.

Urzaderhee xoişo ygleenei 6 çaas bolxii xylieexede, çaas ba minuutiinş yngerxe xolo mete hanagdaxa baihan. Gebeş, untaxa noirniş xyreegyi. Tiigeheer baitar, 4 çaas bolbo, dytiin xyrşener bodozo, xyxiyy enieeden, xeereldeen zugaa deedeş gerte, doodoş gerte taharnagyi. Ene bolbol Exe oronoigoo tylee bejee ygehen ynen şudarga xynyydeingee tyfee duugaa ygexeer baihanainь gerşe bolno.

Tiigeed, manai baidag bairada Tieelişeva Aanna geze yseg bişeg medexegyi nege exener baihan jym. Ene exener xaişanş geed hungaxajaa mededeggyi baihan deerehee hunguuliiingaaş uçaastagta oşozo şadaxagyixab gedeg baigaa. Tiixedenь hungaxa zuram tuxai haitar oilguulza ygeed baixadam, tere exener jixe edibxi orozo, hungaxaa oşojii geze xeden daxin namda jiree. Iime deerehee manai hunguuliiin uçaastag hungagşadaigaa dunda oilguulamziin xydelmeri hulaar jabuulhan baina gexede bolno.

Verxoovno oorgonoo hungaxa ene jixe xariuusalgatai yyrgejee dyyrgeed baixada aixabtar jixe xydelmeri byteegdebe geze hanaamni amarşaba.

Ja. Oçiirova.
(Ulaan-Yde goorod)

Moskvaa—Tbiliisiin xoorondo jabadag № 47 pasaziirsk poojezd soo

Ygleenei byryylde poojezd, Xarciisk geze bişiixan staancada xyrşe jirebe. Ygleenei 6 çaas xyrter xedexen minuuta yleed baiba. Vogoonuud sooguur nege xyn jabaza yngerbe.

—Graazdanuud, manai poojezdiin uçaastagai hunguuliiin Komiisa biyleteeninyydii ygelgen ba abalgan exilxeнь, graazdanuud, taanadii xylieeze bainabdi.

Ene xyn—poojezdiin hunguuliiin komiisai tyryylegşe roostovskiin xydelmarişe G.J. Ippoliitov gegşe bolno. Ene xynei xeleze jabahanaiş şuxala xereggyi baiba xa. Poojezdo soo jabagşad tere ygeigeerş byxeli hyni untaagyi jabaa jym. Hungagşad xadaa, xedexen minuuta bolood le hunguuliiin uçaastagai Vagoondo orozo, dytelbe gy geze huraza baiba.

Ene hyniş sengeligeer yngerbe daa. Vagoonuudta, duulaa tancevaalaa. Pasaziiruudai aliga taşalgaan ba poojezdiin kolioosnuudai tyjergeen dunduur, ç çeeni Xambieejev gegşe lezgiinkii pliasaalba.

Hunguuliiin sag jirebe.

Hunguuliiin vagoon soo yder mete haruul. Hunguuliiin kabiinanuud bolgogdohon kypeenyyd ba koridoornuudta alag ereen kovioornuud delgegdenxei! Nege kypee soo ulaan bydeer xuşagdahan stooloi saana hunguuliiin komiisai geşyyd huunad. Nygeede kypeed soo tamagatai yyrniin xazuuxana komiisai nege geşyyn dezyyreleze baina.

6 çaas. Poojezd, şugui burgaahanuudai yngeren, sahaar xuşagdaadyi baihan, tebxer boro yngete poolinuudii yngeren ulam ulam uragşaa xaraina.

Tyryyşiin hungagşa, ynenee xydelmerişe nyxer Şmeelьnikovei orozo jirexedenь, urinaar ugtaza, hungaxa erxetei baihan tuxai ynemşelge ba busa dokymeentnuudiinь darui şalgaza yzeed, neriinь spiisog soo oruulza, biyileteeniii ygebe. Şmeelьnikov kypee-kablina soo orzo minuuta xaxadai zergiin baigaad, garza jiremseeree yyrniin baigaa kypee soo orzo konveertojoo tabiba.

Ajan zamda hunguuliiin proceduura geeşe xyndeşeg baina. Hunguuliiin komiisa bolbol ynemşelgiin johoor tere doroo spiisegii zoxioozo jabaxa uşartai bolno. Gebeş bultadaa seber, tyrgen ba emxitei xegdene.

Nege pasaziir—hungagşa,togtoomol xebei bişe ynemşelge ba garaar bişegdehen aad, tamgagyi spraavka xaruulna. Dyrimei johoor ene xyn iime xadaa duugaa ygeze şadaxagyi bolno.

Jaaxadaa tiime baixa jym. Tiime xadaa bi duugaa ygeze şadaxagyi bolno gyb. Axalagşatnai xaanab. Magad bolxoş jymaa bii.

Pasaziirai hanaanь zobono, xorodono xa. Mynee duugaa ygeze şadaxaa bolibol daa. Iime xynyyd gansa nege baixaldaa. Diilexinь le xeregtei dokymeentnuudaa abza jabahan baixa.

Ygleenei naiman çaaşai xirede olonxi hungagşad duunuudaa ygehen baiba.

Tagaroogii yngerbe xa. Kazaag staniicanuud niydende xaita xaragdana. Gernyydei şagaabriaar, xaraiza jabahan poojezdii şiglyylen garaaraa dallan amarşalna.

TASS-iin speskoorr I.Rodiiin.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo G. BELЬGAAJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел — 5-07.

BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi

Ypolglavliit 1275.